

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt XI. Jnstituitur Anglorum Romæ Collegium. Gregorij XIII. singularis in
eos benevolentia. Triumphat gaudio Alanus ob eam institutionem.
Societatis Generalem rogat, eius in se curam suscipiat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

Instituitur Anglorum Roma Collegium. Gregorij
XIII. singularis in eos benivolentia. Trium-
phat gaudio Alanus ob eam institutionem. So-
cietatis Generalem rogat, eius in se curam sus-
cipiat.

CAPVT XI.

AV GEBANT vbiue gentium gloriosam famam Sacerdotum Anglorum Remensis Collegij pro fide agones, ærumnæ carceris, cruciatus, & mortes ad stuporem quoque aduersario- rum mirabiles. Spargebantur hæc annuis ex Anglia nun- ciis per totam Europam, & his Gregorij XIII. pium & paternum pectus ita pridem affiebatur, vt statuendo Romæ Anglorum Colle- gio, vna illi & simplex sat fuerit Odoeni Luigij expositio. Fuit is na- tione Anglus, supplicum Romæ libellorum Magister, Cameracensis Archidiaconus, Episcopus deum, & sedis Apostolicæ Nuncius, mul- tisque pro illa negotiis perfunctus. Proposuit itaque non defutatum Anglis locum, vbi seminariu in suo statuerent: habere illos Romæ trecentis amplius ab annis hospitalem domum (Anglorum in præsens Collegium propè Palatium Farnesianorum) illic nummis bis mille an- nuis, Anglos peregrinos, octo ali diebus si pauperes essent, alioqui tribus; Sacerdotes octo qui sacra peragerent, eodem in templo quod augustissimæ Trinitatis, & B. Thomæ Cantuariensis etiamnum titulo colitur, non quod illic facellum ipsemet sacrarit (quod ex vulgi errore scripsit Stouus, cum Archiepiscopus Romam prorsus non viderit, sed quod martyris tanti memoriam, inuita licet Anglia, veneretur. Tenui- bus primum initii (vt solent maxima) natum Romæ Anglorum Col- legium, quinq[ue]ginta post paulum alumnos censuit Gregorij partim li- beralitate, partim additione domorum, templi, ac censuum ad hospi- talem domum spectantium, salua semper ut prius in peregrinos hospi- talitate. His auspiciis formatum, animatumque non multo post Pon- tificij diplomatis iure, & authoritate, Ioannis Moronij Cardinalis pa- trocinio traditur; quo, vt post dicetur, tempore bono genio afflatus S. Ignatius fundationem aggressus est Germanici Collegij, tunc prorsus ope- rosissimam, summęque arduam. Anglorum iuuenum disciplina domestica, & continuandum peregrinis Anglis hospitium Mauritio cuidam Clenoco

1358.

ann.

1407.

F

creditur probatissimo Sacerdoti Anglo. Superiorum doctrinarum Magister iis datur P. Ferdinandus Capecius. Pater Ioannes Paulus Nauarola, diuinorum, & animi curam tangentium; uterque de Societate. Quo utroque in studio, quæ fuit Dei laus, ingentes progressus adolescentes optimi breuissimo spatio fecerunt.

Vulgata in eos sanctissimi Patris Gregorij intima benevolentia, dici non potest quantis Catholicos animis corroborauerit, ratos nimis sanctum Pontificem in iis quos Romæ collegerat, sive stringere vniuersos & piis visceribus condere, neque immerito, cum à primis Henrici octauis furiis, strages eorum omnis inde ortum haberet, quod pro sedis Rom. auctoritate ac fide invicti starent, atque immobiles. Sed iuuentutis Catholicæ incalueré præcipui per Angliam motus, & profectionis Romanæ auctor impatiens. Centum in iis inter se conuenerant de patria simul eiuarda, & quæcumque illic haberent carissima, (habebant autem quicquid hominibus solet maximè carum esse) & de proposito abiiciendi se coram ad pedes Pontificis; quod profecto in cassum non erant facturi, adeo nihil norat ampla eius & vasta charitas misericordiæ negare, certò quidem affirmo, ex antiquis Anglicani Collegij tabulis postquam illud regendum Societatis Patribus comisisset, inculcasse illis, ne quem Romanum appulsum ex Anglia remitteret, omnes colligerent, et si par numero census Collegij non esset, facienda pro iis nomina, suis rationibus imputarent. Pauci de centum quos diximus Romanam peruenire; substitere alij in seminario Remensi quo se quoque in illos beneficentia Pij Pontificis porrexit. Äquum erat Alanum crudis suorum calamitatibus assidue mœrentem, eorum vicissim prosperis recreari, vtrumque vir optimus pro sua insigni pietate reputabat ad te peculiariter attinere. Accepto igitur multorum nuntiis de felici Romæ noui seminarij progressu sub magisterio Nauarolæ & Capecij, egit Euerardo Mercuriano Societatis IESV Præposito lætissimas, & prolixissimas gratias, quibus præterea multa inseruit quæ si taceantur, mutilam lectori dabunt historiam, idcirco fas esse non censui, prolixitatem eius literatum contrahere, multò milius, illas præterire. Sic ergo Remis ad Mercurianum scribit Octobr. 26. anno 1578.

Tamen si nihil pridem scripserim; stylo tamen silente, haudquaquam & meus, & meorum animus apud communem Dominum de vobis filuit, & Societate vestra lectissima. Quamuis enim, nostri exilio continuata calamitas, & asperitas nostrorum temporum, cunctis propter Christum nos fecit debitores, at vestrae in nostros populares Societatis beneficia, & sunt reliquis tempore priora, & gratoriæ iucunditate, & salubriora. Reuoca in mentem, Pater venerande! (nec euim temere arbitror, te tua in alios, & tuorum beneficia libenter obliuisci) quam caro complexu Anglorum nostrorum colligeres præcipitata exilia cum esses in Belgio, quam multis saluti fueris, vel in sacrum tuum ordinem adscriptis, vel tuorum labore industrio, Ecclesiæ redditis. Hæc me illorum tum recorda-

datio suauiter afficit, tum qui sequentibus deinceps annis Louanij, Dua-
ci, & Romæ, te potissimum auctore, suasore, & consolatore pottum
salutis inuenerunt. Hæ tibi, agri dominici qualescumque reliquæ, post
Deum & SS. Patrem Gregorium, eiisque Ministros debentur præcipue.
Nostræ inquam Anglia, si tamen denud vñquam nostra, tuis caris, cha-
ritatique accepta fert. Illud tamen omnium maximum, cœteraque com-
plectens omnia, quod nostris istie iuuenibus præfeceris homines de So-
cietate mirè idoneos, et si alioqui supra vires alibi occupatissima. De iis
mihi tam multa post redditum narravit, familiaris meus Gregorius Mar-
tinus, tam multa scripsit R. Dominus Archidiaconus Odoenus, ipsique
iuenes, quorum præcipue interest, tot ad me tam letas dedere literas, ut
imperare mihi nequiuenterim, quin Paternitati vestræ Reverendissimæ signi-
ficatem exuberans gaudium quo me hoc ipsius beneficium impletuit, cum
recta illorum iuuenum educatione, & salute, nihil mihi sit usquam an-
tiquius.

Egi quoad potui ne nostri traderentur in aliam, quam Societatis disci-
plinam; vestro enim hoc vsu, nullus est ad scientias vel expeditior, vel so-
lidior ad veram pietatem, vel quod nunc præ omnibus queritur aptior
parandis ad animarum lucra operatiis; præterquam quod Anglis innatus
est quidam seu verius à Deo insitus, ad scholas vestras, morisque genius,
incidentque ad hoc maximè opportuna Collegiorum vestrorum vicinia.
Stabilito nunc nobis in mundi & Ecclesiæ arce Collegio summi Pontifi-
cis liberalitate, & prudentissimæ gubernationi, Paternitatis vestræ pro-
udentia subiecto, quid mihi ac meis restet à domino optandum, nisi ut
nostræ huius, vestræque istic Collegij res, & gentis totius, vestro apud
SS. Dominum patrocinio foueantur, & beneficij à vobis, & vestris in-
choati perpetuitate conualescant quod ego te Domine mihi maximè ve-
nerande! filius tuus, & quicquid sum ac valeo seruus, tuorumque ami-
cusi sanè fidus, per Christum oro, & obsecro. Imo te potius tota simul
natio supplex rogat, ne se ab illa charitatis sollicitudine excludas qua na-
tiones etiam barbaras impertis. Aequum peto, mi Pater! ne tristi repulsa
mœstum à te dimittas; nam si ultimis ab Indis nouos Christo greges per
tuos colligis, ne grauare errantem Britanniam nobiscum requirere, si
oneri est, Christi certè est onus. Adder is vires ut valeas, charitatem ut
velis, eam in humeros tollere; & quamlibet premat fiet gentis nostræ
totius precibus, & auxiliis sarcina leuior. Qualis sit hodie Christiani or-
bis conditio, & quali sit opus violentia ne perditorum fraudibus, &
diligentia ruinam trahat, nemo te melius Pater sapientissime tūm videt,
tūm dolentius gemit. Rari sunt hodie qui velint aut possint opitulari re-
bus nostris, accisis, & depositis, peccatorum nostrorum culpa, aduersa-
riorum in nos potentiam armante. Nunc tempus agi rem, & prosperè
agi sub eo Pontifice cui patrem fortassis ventura secula non dabunt. His
quidem Ecclesiæ calamitosis temporibus ea sapientia prospexit, ut in hu-
manis nihil videam, quod possit eas efficacius leuare, illa quam cœpit se-

minatorum institutione. Potali ac tanto Pastore & Pate, tibi, & mihi i
& omnibus pro communi fide certantibus gratum debet venire ac iucun-
dum, quicquid laboriosè & arduè, quicquid importunè, & periculosè
ne dempta quidem morte, agendum ferendūmve occurret. Sed me tua-
rum immemorem curarum animaduero ingentibus meorum miseriis, &
amore, & indignitate temporum egisse apud te loquaciùs, cuius pietat-
em sat scio istorum nihil latere, sed & factis agendo, longè mea desi-
deria, & vota vincere. Deus Paternitatem vestram Reuerendissimam,
Ecclesiæ, ac nobis diu seruet incolumem.]

Hactenus Alani literæ Apostolico illo quem vbiique spirant afflatu di-
ctatæ, quo suorum cuiusque ita cladibus frangebatur, vt si quisque sibi
propriè periret.

Sed ab Anglicani cura Collegij Mercurianum Generalem prohibebat in
primis decretum quoddam secundæ nostræ Congregationis; Deinde quod
Romæ abundarent, sanctorum, literis, & prudentia noti, quibus fa-
cile posset nullo cuiusquam detrimento credi, cùm è contrario expete-
rentur nostri à tam multis, vt dati unus, recenti Collegio non posset
quín multis negaretur; & verò Nauardam paucis ibidem mensibus exactis
Generalis coactus est Senensi vrbi concedere. Sed nimirum sic Deo pla-
citum, vt nostrorum opera in tam nobili sudaret arguento, non Ro-
mæ tantum sed ipsa in Anglia, in quam prima nostrorum missio, & quic-
quid ex ea in Dei Ecclesiam profectum est boni, ex administratione huius
Collegij ortum est Societati nostræ imposita. En igitur modus quo nobis
etiam inuitis, in manus nostras venit.

Diuersa